

שרה פשוטה וגבוהה

כתבה: פטרישיה מקלקלן

איורים: גיל אלקבץ

תרגם דוד נגב

הוצאת עם עובד 1989

על הספר

ג'יקוב התאלמן מאשתו כשנולד בנם. הוא גר בחווה חקלאית עם שני ילדיו, אנה וק'ל. הוא חיפש אישה ואם לילדיו, ופרסם מודעה בעיתון. לאחר התכתבות אתו ועם הילדים הגיעה שרה לביתם לחודש ניסיון. הספר מתאר את הדרך שבה הילדים נקשרים אליה ולבסוף גם האב, במקביל מתאר הספר את הסתגלותה של שרה, שבאה ממדינת מיין ליד הים, לחיים במקום שונה ומרוחק ממקום הולדתה. הספר כתוב בגוף ראשון כפי שמספרת אותו אנה, ומנקודת המבט שלה.

נושאים לשיחה ולפעילות בעקבות הקריאה

היכרות דרך מכתבים.

המורה תשוחח בכיתה על הזדמנויות שונות שבהן התלמידים מתכתבים עם ילדים לפני שנפגשו אתם: מבתי ספר שונים בארץ ואף בעולם.
כיצד אתם מציגים את עצמכם במכתבים? תכונות חיצוניות? דברים שאתם אוהבים לעשות?

נשווה לדרך שבה הציגו את עצמם גיבורי הספר,
כיצד הציגה את עצמה שרה?
מה רצו הילדים לדעת עליה?
אפשר לקרוא קטעים מתוך המכתבים.
התייחסות למראיה החיצוני. מופיעה רק לאחר מכתבים אחדים.
במכתב ששלחה לפני שהגיעה לחווה כתבה:
ג'יקוב היקר. אבוא ברכבת, אחבוש כובע צהוב. אני פשוטה וגבוהה.
המורה תדון עם התלמידים מדוע הפכה שורה זו לשם הספר.

געגועים והסתגלות

המורה תדון עם הילדים איך התגברה שרה על געגועיה לים ואיך הביאה את תחושת הים אל החווה המרוחקת מהים (אפשר לקרוא קטעים מתוך עמודים 25. 27. 29. 38. 71)

לדוגמה:

באיור הבא נראית שרה כשהיא מדמה את ערמת הקש שבאסם לדיונות שבים.
"גלישה במורד דיונות הקש שלנו משובחת כמעט כמו גלישה במורד דיונות החול אל תוך הים"

בסיום הספר מביאה שרה שלושה עפרונות צבעוניים: כחול, אפור וירוק.
הבן הקטן קורא לאביו: "אבא. בוא מהר! שרה הביאה את הים!"

אהבת הטבע

לכל אורך הספר שזורה אהבה לבעלי החיים, לצומח, ואף למזג האוויר הקשה. לכל בעלי החיים יש שמות. לדוגמה: לסוסים קראו **בס וג'ק**, לכלבים קראו **לוטי וניק** לחתול של שרה קראו **כלב ים**.
כן מתוארים עבודת האדמה, הגינה והפרחים, החיים בקיץ החם ובחורף הקר. המורה תדון עם התלמידים על גילויים שונים של האהבה לטבע ולסביבה שיכולה להתבטא בכל מקום. אפשר להעלות את הנושא: כיצד יכולה לבוא לידי ביטוי אהבה לסביבה במקום בו אנחנו גרים.

אהבה ופחד מנטישה

המורה תשוחח על שילוב הגעגועים של הילדים לאהבת אם ואת הפחד מנטישת הדמות האהובה, והדרך שבא מובאים רגשות אלה מתוך נקודת מבטה של הילדה.
הסיפור מפיה של אנה מגלה את רגשותיהם אלה. אחד הביטויים לכך הוא ההתייחסות לשירים. הילדים שמים לב שאבא שלהם כבר לא שר, הוא אומר להם ששכח את השירים הישנים. הילדים שואלים במכתבם את שרה אם היא שרה, וכשהיא מגיע והם מטיילים בשדה, מתחיל הילד, כלב, לשיר, ומרגע זה ואילך מלווה העלילה בשיריהם של בני המשפחה. הילדים משתדלים לאורך כל הספר לעזור לשרה להחליט להישאר, וכשהיא נוסעת בעגלה ליום שלם הם חוששים שלא תחזור:
" מה חסר?" שאלתי את כלב, "אמרת שאתה יודע מה חסר". "צבעים", אמר כלב מתוך לאות, " הצבעים של הים".
כשרה חוזרת לפנות ערב היא מביא עפרונות בצבעי הים.
"הים של שרה, כחול ואפור וירוק יהיה תלוי על הקיר, ויהיו שירים, שירים ישנים וחדשים---"

דמות האישה

שרה אינה מוכנה להיות האישה שיושבת בבית וכך היא מציגה את עצמה מתחילת ההיכרות איתה:
"אני חזקה ורגילה לעבודה קשה ואני מוכנה לנסוע, אבל אני לא צייתנית" כתבה לאב "כן, אני יודעת לקלוע שיער ואני יודעת להכין נזיד ולאפות לחם, אם כי אני מעדיפה לבנות מדפי ספרים ולצייר" כתבה לאנה.
היא לומדת לחרוש ולעבוד בחווה, טובה בחשבון ובכתיבה ואוהבת ספרים, מלמדת את הילדים לשחות בבריכת הפרות, לומדת לנהוג בעגלה ומתעקשת לרכוב על הסוס ג'ק, היא לובשת סרבל למרות ש"נשים לא לובשות סרבל", ומתקנת את הגג יחד עם האב.
המורה תשוחח עם התלמידים על מוסכמות של תפקידי האישה, ועל דמות האישה כפי שהיא מופיעה בספר.
אפשר לפתח את השיחה להתייחסותם של התלמידים לתפקיד האישה בימינו.

לשון

פעילות לתלמידים
מתוך הספר "לשון ועוד"

כתיבת מכתב

א. מכתב רשמי

במכתב רשמי יהיו הרכיבים הבאים:

המוען (שולח המכתב) וכתובתו

הנמען (מי שהמכתב נכתב אליו) וכתובתו

תאריך

הנדון (הנושא העיקרי של המכתב)

גוף המכתב

חתימה

דרכי פתיחה, ברכות ודרכי סיום של המכתב.

לפניכם דוגמה למכתב רשמי, מצאו בו את רכיבי המכתב:

רחוב מלכיר 5
רמת גן

יום ג, י"ד בכסלו תשס"ד

9.12.2003

אל הורי התלמידים בכיתה ד'3

שלום רב!

הנדון: טיול שכבת כיתות ד'

כפי שהודעתי כבר בפגישתנו ביום ההורים הראשון, ייצאו תלמידי כיתות ד' בבית ספרנו לטיול קצר לשמורת נחל אורן, ביום ג, כ"א בכסלו תשס"ד, 16.12.2003. מטרת הטיול: הפרת החי והצומח בכרמל. ניפגש בשעה 07:00 בחצר בית הספר, וניסע באוטובוסים שיהיו צמודים אלינו לאורך כל הטיול. לכל כיתה יצטרפו שני מלווי טיולים וחובש. נחזור לחצר בית הספר בין השעה 16:00 ל-17:00.

יש להביא:

נעלי הליכה

כובע

שתי ארוחות קלות

מימייה מלאה.

אם יש לכם שאלות כלשהן אשמח לענות עליהן, בטלפון מס': 66677711.

בברכה,

סימה כהן

מחנכת כיתה ד'3

העתק: מנהלת בית הספר

כתבו מכתב רשמי למנהלת בית הספר. במכתבכם בקשו אישית, כגון חופשה מיוחדת כדי לנסוע עם המשפחה לחתונה/ברית מילה, להביא מישהו משדה התעופה, או בקשה בשם הכיתה כולה ליום לימודים בנושא מיוחד שתבחרו (למשל: יום קריאה, יום מחשב, יום בעלי חיים וכו').

במכתב רשמי יש להקפיד על המבנה ועל השפה התקנית..

כתבו במבנה הבא

שם המוען וכתובתו	
לכבוד	
שם הנמען וכתובתו	
מילות פתיחה	
הנדון:	-----
גוף המכתב:	----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- -----
משפט סיום:	----- -----
חתימה:	

ב. מכתב אישי

קראו את שני המכתבים הבאים ומצאו בהם את הרכיבים הבאים:
שם הנמען (מי שהמכתב נכתב אליו)

התאריך

ברכות ופנייה לנמען

תוכן המכתב

חתימת המוען (השולח)

מכתב 1

יום רביעי, 23.10

לדני המגניב שלום!

אני רוצה להזמין אותך לטורניר שחמט שיתקיים בביתי בהשתתפות חברים נוספים (דנית, יוסי, שיר ואליו). הטורניר יתקיים ביום שישי 25.10 ויתחיל בשעה 3 אחרי הצהריים.

בברכה,

אורי

מכתב 2

יום שישי 26.10

היי דני,

תאר לעצמך מה קרה ביום רביעי השבוע. המנהל כינס את כל בית הספר ומעל לבמה קרא את שמי וסיפר לכולם כי בטורניר השחמט שנערך לפני שבועיים, זכיתי במקום ראשון.

בהתחלה קצת התביישתי, כי אני חדש בבית הספר וכולם הסתכלו עליי, אחר כך אמרתי, מה אכפת לי, ועליתי וקיבלתי ספר במתנה.

אז אין לי זמן לכתוב לך יותר מדי כי זה ספר של שחמט ואני מתאמן.

תבוא לבקר אותי, נשחק,

להת'

אורי

בחרו את אחד משני המכתבים וכתבו אותו כמכתב רשמי.

כתיבת מכתב אישי

1. בית הספר שלכם אימץ בית ספר יהודי בחוץ לארץ. כתבו מכתב לחבר/חברה בבית הספר בו אתם מציגים את עצמכם ומתעניינים לדעת מי הוא/היא חברכם/חברתכם להתכתבות.

2. כתבו מכתב אישי לחבר/ה ובו ספרו להם על חוויה שהייתה לכם בבית, בכיתה או אחרי הלימודים.

הקפידו על פיסוק:

כתבו על המעטפה את פרטי הנמען ואת הכתובת:

מקום
לבול

לכבוד:

רחוב, מספר הבית

עיר, מיקוד

ארץ (אם שולחים מכתב לחו"ל)

כתבו מצידה השני של המעטפה את כתובתכם:

מצידה השני של המעטפה יש לכתוב את פרטי המוען:

שם רחוב, מספר בית עיר, מיקוד. ארץ
--

כתבו:

ד"ר איה מרבך

ד"ר רחל עזוז

מחברות הסדרה "לשון ועוד" בהוצאת רכס.